

Một số giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục đạo đức mới cho sinh viên tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Vinh

Nguyễn Thị Lan Anh*, Nguyễn Hà Thương*

*Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh

Received: 3/9/2024; Accepted: 10/9/2024; Published: 18/9/2024

Abstract: Based on the theory and reality of new moral and new moral education for students, the article proposes some solutions to improve the quality of new moral education for students at Vinh University of Technology Education currently.

Keywords: Solutions, improve the quality, new moral education

1. Mở đầu

Đạo đức là một hệ thống các giá trị, các chuẩn mực, các nguyên tắc mà con người lựa chọn, theo đuổi và thực hành trong cuộc sống, thể hiện trong quan hệ và thái độ đối với con người, với công việc và với chính bản thân mình. Đạo đức mới là đạo đức cách mạng của giai cấp công nhân, là đạo đức cộng sản. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dựa vào những nội dung đạo đức cách mạng để giải thích nó theo quan niệm mới nhưng dân vẫn là trung tâm. Đạo đức cách mạng không phải vì danh vọng của cá nhân mà vì lợi ích chung của Đảng, của dân tộc, của loài người.

Sinh viên (SV) là lực lượng có vai trò to lớn trong sự phát triển đất nước. Là môi trường đào tạo các ngành nghề kỹ thuật, Trường Đại học Sư phạm (ĐHSP) Kỹ thuật Vinh với số lượng SV nam rất đông, cộng thêm tác động của nhịp sống mới nên dù nhà trường đã tiến hành một số giải pháp nhưng những tiêu cực về đạo đức vẫn còn tồn tại. Việc nhìn nhận, đánh giá đúng tình hình thực tế hiện nay sẽ giúp chúng ta sớm đưa ra những giải pháp đúng đắn, mang tính thực thi cao trong việc GDĐĐM cho SV.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng đạo đức và GDĐĐM cho SV tại Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh

2.1.1. Những kết quả đạt được trong GDĐĐM cho SV Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh hiện nay

a. GDĐĐM cho SV Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh thông qua giảng dạy, đặc biệt là giảng dạy các môn lý luận chính trị

GDĐĐM cho SV Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh được xác định là nhiệm vụ hết sức quan trọng và cấp thiết. Nhiệm vụ này trước hết thông qua giảng dạy các môn học lý luận chính trị. Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh đã áp dụng GDĐĐM trong chương trình Chính trị đầu khóa, trong các môn học như giáo dục (GD)

chính trị, tư tưởng Hồ Chí Minh... và lồng ghép vào một số hoạt động của SV.

Trong những năm qua, Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh đã quan tâm hơn đến chất lượng giảng dạy môn học lý luận chính trị thông qua việc nâng cao chất lượng chương trình, nội dung, phương pháp giảng dạy. Thông qua hoạt động giảng dạy các môn lý luận chính trị, về cơ bản SV Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh nhận thức được vai trò của đạo đức và tầm quan trọng của GDĐĐM đối với SV trong giai đoạn hiện nay.

b. GDĐĐM cho SV thông qua hoạt động của các tổ chức Đảng và đoàn thể trong Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh

*Về phía Đảng ủy, Giám hiệu nhà trường: Đảng ủy, Giám hiệu nhà trường đã có nhiều chủ trương nhằm cụ thể hóa đường lối của Đảng về công tác GD đạo đức cho SV. Đặc biệt chú trọng tổ chức thực hiện các Chỉ thị của Bộ Chính trị về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; tổ chức học tập về thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, quan liêu, nâng cao ý thức trách nhiệm, hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân...

*Về phía Đoàn thanh niên, Hội SV: Tổ chức Đoàn thanh niên, Hội SV của trường đã tích cực triển khai các hoạt động đồng hành với thanh niên trong học tập, nâng cao trình độ học vấn, nghiên cứu khoa học, lập nghiệp như: mở các hội nghị tư vấn việc làm, tổ chức các hội thi tay nghề giỏi, hội thi ý tưởng khởi nghiệp, các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao...

*Về phía các tổ chức khác: Trong những năm qua, Phòng Công tác SV đã phối hợp tổ chức các hoạt động khác nhau nhằm GD chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống cho SV như: tuần lễ sinh hoạt công dân đầu khóa, đầu năm; tuyên truyền, tổ chức thực hiện cuộc vận động "Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh"; triển khai các cuộc thi về an toàn

giao thông, tìm hiểu Hiến pháp, pháp luật; định kỳ đánh giá việc rèn luyện của SV trên các mặt, xét trao học bổng khuyến khích và có hình thức kỷ luật với SV vi phạm quy định học tập, vi phạm đạo đức, tệ nạn xã hội.....

c. GDĐĐM cho SV thông qua vai trò giảng viên (GV): Đa số cán bộ, GV của trường là những người yêu nghề, có tâm huyết với sự nghiệp GD, có năng lực, phẩm chất, xứng đáng là những tấm gương cho SV học tập, noi theo. Trong giảng dạy, đội ngũ GV của trường tích cực đổi mới phương pháp để đáp ứng yêu cầu vừa truyền thụ kiến thức vừa hình thành thái độ, ý thức đạo đức cho SV.

d. Sự tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của SV Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh

Một là, nhận thức của SV về vai trò của đạo đức. Đa số SV của trường nhận thấy đạo đức có vai trò quan trọng trong đời sống xã hội. Tu dưỡng, rèn luyện đạo đức tốt, SV mới hoàn thành được nhiệm vụ học tập, hoàn thiện nhân cách để chuẩn bị cho tương lai của bản thân, góp phần vào công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Hai là, SV tu dưỡng, rèn luyện những phẩm chất đạo đức cơ bản

- Lòng yêu nước, mục đích, lý tưởng sống và niềm tin chính trị của SV: Nhìn chung, đa số SV của trường có bản lĩnh chính trị vững vàng, luôn tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và công cuộc đổi mới đất nước.

- SV rèn luyện phẩm chất đạo đức trong học tập và nghiên cứu khoa học: Đa số SV của trường xác định được mục đích học tập đúng đắn. Điều này được thể hiện thông qua kết quả học tập và rèn luyện của SV trong những năm gần đây. Bên cạnh học tập, SV Trường còn tham gia các đề tài nghiên cứu khoa học; cuộc thi Robocon....

- SV rèn luyện đạo đức qua lối sống, sinh hoạt: SV của trường phần lớn vẫn gìn giữ và phát huy được truyền thống “tôn sư trọng đạo”, luôn thể hiện sự kính trọng, lễ phép với thầy, cô giáo. Sự trao đổi, giao tiếp giữa SV với GV ngày càng mang tính chủ động, tích cực và dân chủ hơn.

2.1.2. Những tồn tại trong GDĐĐM cho SV Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh

Một là, hầu hết SV hiện đang học tập tại Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh đến từ nhiều địa phương khác nhau, sống xa gia đình, hơn 80% SV phải ở trọ nên sự quan tâm, chăm sóc, GD của gia đình khó có thể thường xuyên. SV phải tự thích nghi với môi trường sống, môi trường học tập mới nên ít nhiều gặp khó

khăn. Vẫn có một số SV vi phạm kỷ luật, nội quy trường lớp. Dù rằng, không nhiều, không phổ biến nhưng là vấn đề đáng lo ngại đòi hỏi sự vào cuộc của gia đình, nhà trường và xã hội trong việc định hướng, GD nhân cách cho SV.

Hai là, việc GD đạo đức cho con người nói chung, SV nói riêng không phải là công việc thời vụ, cũng không phải là quá trình diễn ra một chiều, phiến diện mà nó đòi hỏi được thực hiện thường xuyên, liên tục và chịu tác động từ nhiều phía.

Đối với SV, do đặc trưng tâm lý lứa tuổi cùng với những nhận thức lệch lạc do ảnh hưởng của nền kinh tế thị trường cho nên mục đích của SV là học chữ, lấy điểm, lấy bằng tốt nghiệp để ra trường, nhanh chóng kiếm được việc làm nhân hạ, có thu nhập cao; còn việc rèn luyện đạo đức, tác phong, tham gia các hoạt động xã hội đều bị xem nhẹ thậm chí thờ ơ, không quan tâm.

Đối với GV, đội ngũ GV trực tiếp tham gia giảng dạy các môn lý luận chính trị đúng chuyên ngành còn ít so với quy mô SV.

Ba là, việc hội nhập, mở rộng, giao lưu với các nước trên thế giới đã đưa vào nước ta một loại văn hoá phẩm độc hại tiềm ẩn vào đầu óc con người thông qua phim ảnh đồi trụy, game, vũ trường, cờ bạc, mại dâm, ... đã làm cho một số SV có lối sống buông thả, trụy lạc. Một bộ phận không nhỏ SV của trường có quan niệm về tình bạn, tình yêu chưa đúng đắn.

Bốn là, SV Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh thuộc nhiều ngành đào tạo khác nhau nên việc quản lý, GD, tập hợp SV gặp nhiều khó khăn.

2.2. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả GDĐĐM cho SV tại Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh

2.2.1. Lồng ghép quan điểm chủ nghĩa Mác-Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam trong công tác GDĐĐM cho SV tại Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh

Việc lồng ghép quan điểm chủ nghĩa Mác-Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam trong công tác GDĐĐM cho SV tại trường là một trong những hình thức nổi bật nhất, giữ vai trò quan trọng. Thông tin, tuyên truyền, quán triệt về tình hình thế giới và trong nước, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, định hướng là nhiệm vụ chủ yếu của ngành GD... có ý nghĩa vô cùng to lớn đối với việc GD lý tưởng, đạo đức cách mạng cho SV.

2.2.2. Tăng cường công tác GD pháp luật ở Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh

Để công tác tuyên truyền, phổ biến GD pháp luật đạt hiệu quả, hằng năm, Lãnh đạo nhà trường nên đẩy

mạnh các hoạt động GD, nâng cao tinh thần cảnh giác, ý thức tự bảo vệ, ý thức tham gia giữ gìn an ninh trật tự, tham gia phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Phòng Công tác SV nên phối hợp với các khoa chuyên ngành thực hiện tuyên truyền, phổ biến GD SV chấp hành tốt nội quy, quy chế trong nhà trường. Đồng thời, ban hành các văn bản về việc nắm bắt tình hình SV; phối hợp với các đơn vị liên quan, cơ quan công an các cấp, chính quyền địa phương xử lý các vấn đề phức tạp về chính trị, an ninh trật tự liên quan đến SV; chủ động phòng, chống không để SV bị dụ dỗ, lôi kéo tham gia các hội nhóm, các tổ chức hoạt động trái pháp luật.

2.2.3. *Nâng cao công tác tự quản, tự GD, tự rèn luyện của SV*

Một là, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy Đảng, Giám hiệu nhà trường trong xây dựng ý thức tự giác học tập và rèn luyện cho SV. Đây là giải pháp quan trọng hàng đầu, bao trùm, xuyên suốt có ý nghĩa rất quan trọng đối với việc nâng cao ý thức tự giác học tập và rèn luyện cho SV nhà trường.

Hai là, cần thực hiện tốt công tác quản lý, GD, rèn luyện SV ở các khoa chuyên ngành. Đội ngũ lãnh đạo và các GV ở các khoa (đặc biệt là GV quản lý SV, cố vấn học tập) cần luôn quan tâm, giám sát và động viên SV trong quá trình học tập, rèn luyện. Cần xây dựng quy chế tự quản, tự GD rèn luyện để SV thực hiện ngay từ khi các em bước chân vào học tập tại trường và tổ chức đánh giá công tác tự quản của các lớp, công tác tự GD, rèn luyện của các SV hàng tháng thông qua các đợt sinh hoạt chung.

Ba là, xây dựng môi trường học tập, rèn luyện tích cực để xây dựng ý thức tự giác học tập và rèn luyện của SV. Một môi trường học tập thân thiện, tích cực sẽ có tác dụng lôi cuốn SV không ngừng tự giác học tập và rèn luyện.

2.2.4. *Đổi mới nhận thức và phương pháp GDĐDM cho SV*

Để nâng cao hiệu quả GDĐDM cho SV, nhà trường cần đổi mới nhận thức về vai trò của công tác GD đạo đức cho SV, cần đẩy mạnh tuyên truyền GD trong toàn đội ngũ cán bộ quản lý và GV của nhà trường về ý thức chăm lo GD đạo đức cho SV, làm cho SV thấy được họ là lực lượng xã hội to lớn, là người chủ tương lai của đất nước.

Cùng với đổi mới nhận thức thì đổi mới phương pháp có ý nghĩa quan trọng đối với việc thực hiện GDĐDM cho SV. Ngoài GD trên lớp thông qua dạy học, chúng ta cần triển khai đồng bộ nhiều phương thức khác như:

- GD ý thức chấp hành nội quy, kỷ luật: Thường xuyên rèn luyện cho SV những thói quen nhỏ nhất trong sinh hoạt: thói quen đúng giờ, thói quen ăn uống, nghỉ ngơi, nghiên cứu khoa học và đặc biệt là tự học.

- Thông qua sinh hoạt lớp của GV chủ nhiệm: Ngoài vai trò là người thầy, GV chủ nhiệm cần thể hiện vai trò người anh, người đồng chí với SV lớp mình quản lý.

- Thông qua bản tin và trang Web của nhà trường: đây là phương tiện được nhà trường sử dụng vào mục đích tuyên truyền đường lối, chủ trương chính sách của Đảng, Nhà nước, của ngành và nhà trường.

- Thông qua việc liên hệ với gia đình để có thể nắm chắc những ảnh hưởng có thể tác động đến SV; phát huy khích lệ những tác động tốt; ngăn ngừa, tháo gỡ những tác động xấu.

2.2.5. *Chủ trọng việc nêu gương trong GDĐDM cho SV*

Ngày nay tính “hai mặt” của cơ chế thị trường tác động qua lại chi phối nhau, ảnh hưởng không nhỏ đến tư tưởng, đạo đức của SV. Bên cạnh việc xây dựng, tôn vinh những người cán bộ, GV mẫu mực thì việc xây dựng các tấm gương là SV góp phần rất quan trọng. Thông qua các phong trào, nhà trường sẽ có sự đánh giá, lựa chọn những SV nỗ lực phấn đấu, là tấm điểm cho SV trong học tập và phong trào Đoàn, Hội. Việc tôn vinh có thể tiến hành từ lớp, khoa, trường. Hoạt động này có thể diễn ra thường xuyên, hàng tuần thông qua việc xây dựng các chủ điểm nêu gương. Nhà trường cũng nên có các chế độ khen thưởng để động viên kịp thời cho SV, đồng thời khích lệ tinh thần phấn đấu của các SV khác.

3. Kết luận

Để công tác GDĐDM cho SV Trường ĐHSP Kỹ thuật Vinh đạt được những kết quả tốt hơn, tác giả đã đưa ra một số giải pháp chủ yếu nêu trên. Các giải pháp đều phải đặt trong một thể thống nhất, được thực hiện đồng bộ và có sự quản lý chặt chẽ thì mới có thể mang lại hiệu quả GD cao.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Doãn Thị Chín, Lê Thị Thảo (2016), *GD lối sống cho SV Việt Nam hiện nay theo tư tưởng và tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh* (đồng chủ biên), NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [2]. Phạm Minh Anh (2016), “Tư tưởng Hồ Chí Minh về GD thanh niên”, *Tạp chí Lịch sử Đảng*, (4), tr.21-25.
- [3]. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, NXB Chính trị quốc gia sự thật.